

Джеймс Олівер Кервуд

Джеймс Олівер Кервуд

Бродяги Півночі

Бродяги
Півночі

Історії, які не поступаються
культовому роману «Біле Ікло» Джека Лондона!

Треба десять разів народитися, аби пережити все,
що припало на долю шляхетного вовка на ймення
Казан. Своє прізвисько він отримав від людей, бо
в його жилах змішалася кров безжального хижака
та собаки. Він спізнав підлість і жорстокість
людини та обрав волю. Але пішов один супроти
вовчої зграї, коли смерть загрожувала беззахисній
жінці... («Казан»)

Чи можлива дружба між ведмедем та собакою?
Цілком, якщо доля звела їх змалечку. Вони разом
училися виживати, боротися з ворогами, добувати
їжу. Але одного разу їхні шляхи розійшлися: щеня
побачило людей. Чи зустрінуться друзі знову
і якою буде ця зустріч? («Бродяги Півночі»)

Казан

*
Барі, Казанів син

*
Бродяги Півночі

*
Долина Мовчазних Людей

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4307-1

9 786171 124307 1

Джеймс Олівер Кервуд

Бродяги
Півночі

УДК 821.111
ББК 84(7США)
К36

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад з англійської
Юлії Кузьменко, Дар'ї Петрушенко, Анатолія Хлівного

Дизайнер обкладинки *Іван Дубровський*

ISBN 978-617-12-4307-1

- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад, 2018
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2018

КАЗАН

Розділ I ДИВО

Казан, примруживши очі й засунувши сірого носа між передніми лапами, лежав мовчазно й нерухомо. Скеля — і та могла видатися живішою, ніж він. Жоден його мускул не здригався, ні волосина не рухалась, ані повіки не смикались. Одначе кожна краплина дикої крові в його доладному тілі вирувала у хвилюванні, що його Казан ніколи досі не відчував. Кожен нерв і кожна волокнина в його чудових м'язах були напружені, як сталевий дріт. Він, на чверть вовк, на три чверті гаскі¹, усі чотири роки свого життя жив серед дикої природи. Цей звір знав, що таке знемагати на голод і холод. Довгими арктичними ночами звук він до ридай-вітру, який проноситься над голою північною пустелею. Часто доводилося йому вчувати шум стрімких весняних водоток і гуркіт порогів, скулюватися від реву страшної бурі. Його шия й боки були пошрамовані в боях, а очі почервоніли від колючих сніговиць. Його звали Казан, Дикий Пес. Це був велет серед собі подібних, до того ж не знав він страху, як і ті люди, що гнали його поперед себе через небезпеки цього крижаного світу.

Досі він не зазнавав страху. Ніколи раніше не відчував бажання повернути навіткача — навіть того страшного дня в лісі, коли став до смертельного бою з великою сірою риссю й поборов її. Він не знав, *що* його так настрахало, однак усвідомлював, що перебуває в іншому світі, де багато речей лякають і тривожать. Це був його перший контакт із цивілізацією.

---

¹ Гаскі — порода їздових собак. (Тут і далі прим. перекл., якщо не вказано інаше.)

Хоч би господар скоріше повернувся й забрав його з дивної, всуціль наповненої моторошними речами кімнати! Зі стін на нього витріщалися величезні людські обличчя. Вони не рухались і нічого не казали. Так на Казана ще зроду ніхто не дивився. Він згадав, що такий погляд мав раз його попередній господар, коли, тихий і задубілий від холоду, лежав у снігах. Тоді вовкопес довго сидів біля нього й завивав пісню смерті. Та ці люди на стінах на вигляд були живі й водночас скидалися на мертвих.

Раптом Казан злегка нашорошив вуха. Він почув кроки, потім тихі голоси. Один із них належав його господареві. А от другий голос кинув його в дрож. Йому здалося, що колись, дуже давно, ще, певно, щеням, він чув такий от самий дівочий сміх уві сні. Цей сміх випромінював заразóm таку дивовижну щасливість, глибоке любовне хвилювання й душевний чар, що Казан мимохіть підняв голову, тількино вони ввійшли в кімнату, і подивився прямо на них. Його червоні очі заблищали. Він одразу збагнув, що вона багато значить для його господаря, адже рука того обіймала її стан. У променях яскравого світла Казан розгледів її світло-русе волосся, червоні, як кетяги калини, щічки й синьо-волошкові сьайні очі. Дівчина побачила пса і, скрикнувши, стрімголов кинулася до нього.

— Стій! — заволав чоловік. — Він небезпечний! Казане...

Вона стала навколішки поруч із суцільно пухнастим, милим і красивим собакою. Її очі сяяли захватом, а руки за ледве його не торкалися. Чи мав він тепер відступити назад? Чи, може, слід було б її вкусити? Хто вона така: чи не ворог, як оті штуки, що висять на стінах? Чи не перегризти б їй білу горлянку? Він побачив, як сплотнілий із переляку чоловік кинувся вперед. У цей час її рука торкнулася собачої голови, і Казан відчув, як усе його тіло, до останньої клітиночки, пройнялося неабияким збудженням. Обіруч дівчина підняла голову пса, так, що її обличчя було дуже близько, і промовила, ледь не пустивши сльозу:

— От ти який, Казане! Дорогий мій Казан, мій геройський собацюра. Ось хто привів його до мене додому живим, коли всі інші повмирали! Мій Казан, мій герой!

А потім — от так предиво! — жінка обличчям притислася до Казана, і той відчув на собі тепло її дотику.

Увесь цей час Казан не рухався. Він ледве дихав. Здавалося, що минуло ой як багато часу, доки дівчина відвела своє обличчя. І коли вона це зробила, у її синіх очах бриніли сльози. Чоловік, міцно стиснувши кулаки і зціпивши зуби, стояв над ними.

— Ще не було такого, щоб він кому-небудь дозволив себе торкатися, та ще й голими руками, — сказав він притише-ним здивованим голосом. — Відходь помалу, Ізабело. Боже мій, це ж треба!

Казан, не відводячи від дівчини своїх налитих кров'ю очей, тихо завив. Він хотів знову відчутти її руку, хотів ще раз торкнутися її обличчя. Якщо зважиться на таке, його, мабуть, відлупцюють кийком! Але тепер цей звір не мав на думці нічого поганого. За неї він уже ладен був убити. Ні разу не змигнувши й оком, пес спроквола потягся до дівчини. Почувши, як його господар промовив: «Боже мій, це ж треба!», він здригнувся. Утім за цими словами удару не було. Його холодний ніс торкнувся її тонкого плаття. Вона, знерухомівши, подивилася на нього вологими очима, що блищали, як зорі.

— Дивись, — прошепотіла вона. — Дивись.

Казан, вигинаючись своїм великим сірим тілом, долав п'ядь за п'яддю ту невелику відстань, що відділяла його від дівчини. Його морда спершу торкнулася її ноги, а потім, повільно піднявшись угору, нарешті дісталася теплої маленької руки, що лежала на коліні. Його очі й досі дивилися на її обличчя: він запримітив дивну пульсацію на білій дівочій шиї, а згодом і тремтіння губ, тільки-но вона зачудовано глянула на його господаря. Чоловік і собі став навколінки поруч із ними й знову обійняв дівчину, після чого

поплескав собаку по голові. Казанові це не сподобалось. Сама природа навчила його не довіряти чоловічим рукам. Однак він дозволив себе торкнутися, бо бачив, що це чимось порадувало дівчину.

— Казане, друже, ти її не образиш, правда ж? — тихо сказав його господар. — Ми обидва її любимо, так, мій хлопчику? І тут нічого не вдієш. Вона наша, Казане, *наша!* Вона належить тобі й мені, і ми піклуватимемось про неї все наше життя й, якщо колись доведеться, боронитимемо її до загину, правда ж, мій друже Казане?

По довгому часі, як вони відійшли від собаки, Казан так само лежав на килимку. Дівчина й досі вбирала в себе його погляд. Він лише спостерігав і слухав — і весь час його все більше й більше брала охота торкнутися до дівочої руки, чи її плаття, чи ноги. Невдовзі його господар щось сказав, і дівчина, коротко засміявшись, схопилась і побігла в кут кімнати, де стояв великий квадратний блискучий предмет із зубами, довгими, ніж його тіло. Він недомислював: для чого були ті зуби? Та от дівочі пальці торкнулися їх — і до собачого вуха долинули дивовижні звуки. Ні шепіт вітрів, ні вся музика річкових водоспадів і порогів, ні щебетання птахів напровесні — ніщо, що пес коли-небудь чув, не могло зрівнятися з цими звуками. Уперше на своєму віку Казан почув музику. На хвилю він здригнувся з ляку, а коли той минув, відчув у своєму тілі дивне збудження. Пес хотів сісти й завити, як то робив на мільярди небесних зір холодними зимовими ночами. Але щось його втримувало від цього. Уся річ була в дівчині. Поволі він почав підкрадатися до неї й зупинився, лиш коли зловив на собі чоловіків погляд. Та вже за мить Казан, притиснувшись горлянкою й мордою до підлоги, поновив свій дуже повільний рух. Він був уже посеред кімнати — саме на півдорозі до неї, — коли прекрасні звуки почали стихуватись і ставати невиразними.

— Іще! — тихо й швидко попростав чоловік. — Іще! Не зупиняйся!

Дівчина повернула голову, побачила Казана, що розплався на підлозі, і стала грати далі. Чоловік, як і раніше, не зводив із собаки очей, утім його погляд не міг уже стримати Казана. Він підповзав усе ближче і ближче, аж доки, нарешті, досяг своєю мордою сукні, що спадала на підлогу. І тут дівчина заспівала. Від цього співу по Казановому тілу пробігло тремтіння. Давно колись доводилося чути йому й мугикання індіанки з племені крі перед її тіпі¹, і дикий поспів північного оленя, карібу, — та ніколи до його вуха не долинали такі чудесні звуки, що оце лунали з дівочих уст. Тепер він геть забув про свого господаря. Тихенько, зіщулившись, так, щоб вона не помітила, вовкопес підвів голову й упіймав на собі дівочий погляд. Було в її очах щось таке, що надало йому духу покласти голову на її коліно. Удруге відчувши дотик жіночої руки, він заплющив очі й протяжно зітхнув. Музика припинилася. Над Казаном пролунав слабкий деренчливий звук, наче засміялися й заплакали водночас. Зразу ж таки він почув, як хахикнув його господар.

— Я завжди любив цього халамидника, але й уявити не міг, що він на таке здатен, — сказав він, і голос його прозвучав для Казана незвично.

Розділ II НА ПІВНІЧ

Дивовижні дні настали для Казана. Занудьгував він, щоправда, за лісовими нетрями й глибокими снігами; скучив за щоденними спірками зі своїми товаришами в упряжі, коли й зі сваром доводилося їх примушувати йти потрібним маршрутом; за їхнім тьявканням слідком; за довгими переходами безмежними дикими просторами навпростець. Бракувало йому

---

¹ Тіпі — загальноповживана назва для традиційного переносного житла кочових індіанців Великих рівнин.

й тих вигуків, що ними погоничі понукали собак рухатись; й осоружного хльостання двадцятифутової¹, зробленої з тельбухів карібу батури; натягу посторонок і дзявкоту прудконогих собак ззаду. Та щось інше замінило йому все те, що він утратив. Це витало в кімнаті, у повітрі навколо нього, навіть коли дівчини чи його господаря не було поруч. Хай би де вона була, Казан дивним чином уловлював її присутність і вже не почувався самотнім. Це був той жіночий півів, через який він іноді тихо жалібно скавчав, хоч насправді дівчини з ним не було. Пес не був самотній ночами, коли мав би вити на зорі, і все через те, що одного разу вночі, блукаючи будинком, знайшов кімнату, де спала дівчина. На ранок, відчинивши двері, та побачила, що Казан лежить, згорнувшись калачиком, на порозі її спальні. Вона нагнулася й обняла його, і її густе довге волосся огорнуло його всього, віддаючи йому свої чудові пахощі. З того дня вона стелила для Казана килимок, щоб той міг спати на ньому. Тепер довгими зимовими ночами звір знав, що його господиня була просто за дверима, і був із того задоволений. Щодня він дедалі менше думав про ті дикі місця, що їх покинув, і все більше про неї.

А згодом усе почало змінюватися. Усі навколо були схвильовані й чомусь постійно квапились, і дівчина стала приділяти йому менше уваги. Він занепокоївся. Дух змін буквально ширяв у повітрі — Казан це відчував, тож почав допитливо вивчати господареве обличчя. І ось одного дня, ще тільки благословлялося на світ, на пса надягнули ошийника з бабішу² й вивели на залізному ланцюгу надвір. Лише тепер він почав розуміти, що до чого: його кудись відправляли. Раптово він сів, відмовляючись зрушити з місця.

— Ходімо, Казане, — почав умовляти чоловік. — Гайда, хлопчику.

¹ Близько 6 метрів.

² Бабіш — смужки сирової шкіри, яку використовують як мотузки, тасьму, для виготовлення риболовних сітей тощо. Для більш тонкої роботи (наприклад, шиття) використовували сухожилля карібу чи лося.

Пес, задкуючи, виширив білі зуби. Він чекав схльосту батога чи удару кийком, але господар засміявся й повів його назад у будинок. Коли вони знову вийшли з дому, з ними була дівчина. Вона поклала руку на голову собаці. Саме вона переконала його стрибнути у велику чорну діру — усередину темного вагона. Дівчина ж і заманила його в темний куток, де господар прив'язав ланцюг до стіни. А потім вони вийшли, сміючись, як двійко малих дітей. Не одну годину пролежав Казан нерухомо, напружено дослухаючись до незрозумілих звуків — стукоту коліс під ним. Кілька разів вони зупинялися, і він чув зовні людські голоси. Аж от йому здалося — ні, він був певен! — що почув знайомий голос. Казан завив, поточившись уперед і натягнувши ланцюга. Двері відкотились убік. Першим усередину заліз його господар, за ним якийсь чоловік із ліхтарем. На цих двох пес не звернув жодної уваги, натомість вдивлявся через просвіт у морок ночі. Він мало не зірвався з ланцюга, зістрибнувши з вагона на білий сніг, та коли нікого там не побачив, завмер і став нюшкувати. Угорі сяяли зірки, що на них він вив усе життя, а навкруг нього, наче стіна, стояв густий ліс, чорний і мовчазний. Марно він винюхував той запах, що за ним так сумував. Торп почув низьку ноту їдучого горя, що вирвалася з кудлатого горла. Він підняв ліхтаря й помахав над головою, друга його рука в цей час не так міцно тримала ланцюга, як досі. На умовний сигнал із темряви, просто перед ними, долинув голос. Казан розвернувся так раптово, що вирвав ланцюг із господареві руки. Пес побачив блимання інших ліхтарів, а потім ще раз почув той же голос:

— Каза-а-а-ане!

Він понісся, немов стріла. Торп ішов слідом і лише весело попірхував:

— От же розбишака.

Підійшовши до освітлюваного місця, Торп побачив Казана, що припав до жіночих ніг. Це була Торпова дружина. Вона переможно засміялася.

— Ти виграла! — усміхнувся він без жодного жалю. — Я був ладен закластися на останній долар, що він нізащо б не розпізнав твого голосу. Ти виграла! Казане, чортяко, я ж тебе програв!

Його обличчя враз споважніло, коли Ізабела нахилилася, щоб підібрати кінець ланцюга.

— Ісі, він твій, — промовив швидко чоловік. — Та за ним мушу доглядати я, поки що. Дай мені ланцюг. Я ще навіть тепер не цілком йому довіряю. Він вовк. Я сам бачив, як він у кліп ока відкусив руку одному індіанцеві. А ще якось він за мить перегриз горлянку іншому собаці. Він покруч, а не чистокровний пес, хоч урятував мені життя, повівшись, як справжній герой, я не можу довіряти йому. Дай мені ланцюг...

Та не встиг він договорити, як Казан скочив до нього й гарчав, як дикий звір. Його губи засмикались, оголивши довгі ікла, а спина здибилась. Торп, застерезливо скрикуючи, потягся по револьвер, що висів на поясі.

Одначе Казан на нього не зважав. З темряви виринула ще одна постать і стала в колі світла від ліхтариків. Це був Мак-Кріді — провідник, що мав супроводжувати господаря та його молоду дружину в табір на Ред-Рівері. Саме туди повертався Торп, що очолював будівництво нової трансконтинентальної залізниці. Мак-Кріді був високий, міцно збитий, із чисто поголеним лицем. Його квадратова щелепа надавала йому лютого вигляду, а очі світилися такою пристрастю, яку можна було побачити в погляді Казана, коли той дивився на Ізабелу.

Довга червоно-біла в'язана шапка дівчини сповзла з голови й зависла на плечах. Її волосся виблискувало в тьмяному світлі ліхтарів, а щоки палахкотіли рум'янцем. Вона вмить окинула сягнистими волошковими очима провідника, аж Мак-Кріді відвів погляд. Ізабелина рука лягла Казанові на голову. Спершу пес, схоже, і не відчув її дотику. Як і раніше, він гарчав на Мак-Кріді, і цей загрозливий гаркіт ставав дедалі голоснішим. Торпова дружина потягла за ланцюг.

— Тихо, Казане, тихо! — скомандувала вона.

Почувши її голос, він дещо заспокоївся.

— Тихо! — повторила Ізабела, знову поклавши руку на його голову.

Казан улігся біля її ноги. Але його зуби все ще були оголені. Торп спостерігав за псом. Він дивувався тим отруйним стрілам, що летіли з вовчих очей у бік Мак-Кріді. Великий провідник уже був розмотав свого довгого батога для собак. Його обличчя набрало дивного виразу. Важким поглядом дивився він на Казана. Раптом чоловік подався вперед, поклавши обидві руки на коліна. Мак-Кріді наче забув, що на нього дивляться прекрасні сині очі Ізабели Торп. На хвилику запала напруга, після чого чоловік вигукнув:

— Педре, до мене! *Джиле!*

Цієї команди — «*джиле!*» — навчали тільки собак, що були на службі в Північно-Західній кінній поліції. Казан й оком не моргнув. Мак-Кріді випростався і швидко хльоснув довгим батогом, що розсік навпіл тихе нічне повітря. Звук пролунав такий, наче щойно вистрілив пістолет.

— Джиле, Педре! *Джиле!*

Гаркіт, що чувся з Казанової горлянки, став уже справжнім ревом, та жоден м'яз його тіла не поворухнувся. Мак-Кріді повернувся до Торпа.

— Можу заприсягтися, що знаю цього собаку, — сказав він. — Якщо це — Педро, то це *наскудний* пес!

Торп нагнувся, щоб узяти ланцюг, тож не міг бачити дивного виразу обличчя Мак-Кріді. Однак дівчина запримітила й здригнулася. Кілька хвилин тому, коли поїзд зупинився тут, у Ле-Па, вона, знайомлячись із цією людиною, бачила таку саму міну. Тоді вона лишилася спокійною, адже пригадала багато речей, які розповідав їй чоловік про лісовиків. Вона вже любила їх, уже була захоплена їхньою брутальною відвагою й вірними серцями. Щоб подолати гострі відчуття страху й неприязні, Ізабела насилу всмінулася до Мак-Кріді.

— Ви йому не сподобалися, — тихо засміялася вона до нього. — Спробуйте з ним подружитися.

Торп і досі тримав кінець ланцюга, будучи готовим будь-якої миті відтягнути пса назад. Ізабела злегка підштовхнула Казана до Мак-Кріді. Коли дівчина нахилилася до собаки, провідник обернувся до неї, ставши спиною до Торпа. Потім Мак-Кріді й собі нахилився, та так, що його обличчя було впритул до Ізабелиної голови. Він бачив, як її щоки пашіли рум'янцем, а губи випромінювали невдоволення, коли вона намагалася заспокоїти собаку. Торп не міг бачити, що Мак-Кріді дивився зовсім не на Казана, він витріщався на його дружину.

— Ви хоробрі, — сказав він. — Я б на таке не насмілюся. Він може запросто відкусити руку!

Мак-Кріді взяв у Торпа ліхтаря й повів усіх вузькою засніженою стежкою, що вела вбік від залізниці. За густим смерековим лісом ховався табір, що його Торп покинув два тижні тому. Тепер там замість одного намету, де раніше він жив зі своїм провідником, стояло два. Перед наметами горіло велике вогнище, неподалік нього стояли сани. За межами кола, що окреслював вогонь, до дерев були прив'язані Казанові товариші. Він зміг їх розпізнати за нечіткими силуетами й блискучими очима. Поки Торп прив'язував його до саней, пес стояв непорушно, наче заляканий. Знову він повернувся у свій ліс, до своєї команди. Його господиня сміялася й радісно плескала в долоні, схвильована початком дивного й прекрасного життя, що його частиною вона стала. Торп відхилив запону свого намету, і вона, не озираючись і не промовивши ні слова, ступила всередину. Пес заскавчав і перевів червоні очі на Мак-Кріді.

У наметі Торп промовив до дружини:

— Шкода, що старий Джекпайн не з нами. Він привіз мене додому, але ні за що на світі не захотів повертатися сюди. Ти б тільки бачила, як цей індіанець справляється з собаками. А от щодо цього Мак-Кріді я не такий упевнений. Агент

компанії розповідав мені, що він дивний хлопець, та ліси знає, як свої п'ять пальців. Але собаки не люблять чужаків. Тож із Казаном йому буде непросто!

Казан, почувши голос дівчини, стояв нерухомо. Він не чув і не бачив Мак-Кріді, коли той крадькома підійшов до нього. Голос чоловіка пролунав, наче постріл.

— Педре!

Умить Казан скулився, ніби його хвиснули батогом.

— Попався мені, га, старий чортяко! — прошепотів Мак-Кріді. Його обличчя у світлі багаття здавалося дивно блідим. — Звешся інакше, еге? Але ти *попався*, отак-от.

Розділ III МАК-КРІДІ ПЛАТЯТЬ ПО ЗАСЛУЗІ

Ще довго Мак-Кріді безмовно сидів біля вогнища, лише раз чи двічі за цей час відвівши очі від Казана. Згодом, переконавшись, що Торп зі своєю дружиною лягли спати, він заглянув у свій намет і повернувся з пляшкою віскі. Дальші півгодини він, знай, хильцем попивав із неї, а потім підійшов до саней і сів так, щоб Казан, котрий досі був на ланцюгу, не зміг його дістати.

— Попався, га? — повторив він. Спиртне давалося взнаки, і це було видно з блиску його очей. — Цікаво, хто це змінив тобі ім'я, Педре. І як, чорт його бери, ти потрапив до *нього*? Хо-хо, якби ти тільки годен був говорити...

З намету почувся Торпів голос, а затим — тихий дівочий сміх. Мак-Кріді різко випростався. Його обличчя раптом побагровіло. Сховавши пляшку в кишеню, він обійшов навколо вогнища й навшпиньки сторожко попрямував до тіні дерева, що росло біля намету. Там, причаївшись, довго вслухався в чужу розмову. Коли він повернувся до саней, його очі горіли племенистим божевіллям. Уже звернуло з півночі, коли Мак-Кріді пішов у свій намет.

Тепло вогню зігріло Казанове тіло й зліпило його очі. Він спав неспокійним сном, а його голова була переповнена бентежними видіннями: то він бився з кимось, і тоді його щелепи клацали; то зривався з ланцюга, намагаючись і не можучи дотягнутися до Мак-Кріді чи своєї господині. Казан знову відчував ніжний дотик дівочих рук, чув її чудовий солодкий голос, коли вона співала для нього і його господаря, і його тіло тремтіло й сіпалося з глибокого збудження, що він відчув був тієї ночі. А потім постала інша картина. Привидилось, як він біжить на чолі чудової команди — шістки собак Королівської Північно-Західної кінної поліції, — а його господар кличе його Педром! Далі була ще одна сцена. Вони в таборі. Його господар, безбородий молодик, допомагає вийти із саней іншому чоловікові, чії руки скріплені спереду дивними чорними кільцями. Далі ще сон: Казан лежить біля великого вогнища. Господар сидить навпроти, спиною до намету. Звідти виходить той чоловік, що мав на зап'ястках чорні кільця. От тільки тепер його руки вільні, і в одній він тримає важкенну ломаку, а вже за хвилину гатить нею по голові його господаря. Жахливий глухий звук удару й збудив собаку з неспокійного сну.

Він зірвався на ноги. Шерсть на хребті стала дибом, і він загарчав. Вогонь погас, і табір поглинула непроглядна темрява, що передує світанку. Крізь цей морок Казан розгледів Мак-Кріді, що знову стояв неподалік намету його господині. Тепер пес знав: це був саме той чоловік із чорними залізними кільцями, що довгі дні бив його батоном і кийком після того, як уколошкав його господаря. Мак-Кріді почув загрозу, що лунала з його горла, і швидко повернувся до вогнища. Насвистуючи, він почав збирати напівзгорілі поліна. Коли вогнище спалахнуло знову, він розбудив Торпа й Ізабелу. За кілька хвилин з намету вийшов спершу Торп, а за ним і його дружина. Розпущене волосся падало великими золотистими хвилями їй на плечі. Сівши на сани поруч із Казаном, жінка почала розчісуватися. Мак-Кріді підійшов

до неї ззаду й заходився щось шукати в пакунках на санях. Ніби ненавмисно одна з його рук на мить заглибилась у її кучері. Вона спершу й не звернула уваги на це пестливе торкання, а Торп стояв до них спиною.

І тільки Казан зауважив затаєний рух пальців, що голубили дівоче волосся, і шалену жагу, яку випромінювали очі Мак-Кріді. Пес риссю перестрибнув через сани, та так, що чоловік заледве встиг відскочити. Однак далі, ніж на довжину ланцюга, Казан просунутися не міг. Міцна прив'язь відкинула собаку назад, він боком зачепив дівчину, і та впала. Торп, повернувшись, бачив лише кінець сцени. Він вирішив, що Казан напав на Ізабелу, і, через жах не змігши вицідити з себе ні слова, відтяг дружину від того місця. Переконавшись, що вона не постраждала, він хотів витягти револьвер. Та зброя разом із кобурою лишилась у наметі. Біля своїх ніг Торп побачив батіг. Він ухопив його й у нестямі кинувся на Казана. Пес, скоцюрбившись у снігу, не намагався ні тікати, ні нападати. Лише раз на віку йому довелося зазнати таких ударів, як оце тепер. Але ні скаву, ні рику він не зронив.

Несподівано його господиня кинулась уперед і зловила занесений над головою батіг.

— Годі вже! — крикнула вона, і Торп зупинився.

Далі Ізабела знизила голос до шепоту, тож Мак-Кріді не міг чути, що саме вона казала. Та її слова справили вплив на чоловіка. Він, не зронивши ні слова, разом із дружиною пішов у намет.

— Казан скочив не на мене, — шепотіла вона мертво-бліда, тремтячи з раптового збудження. — Той чоловік був позаду мене, — вела далі, стискаючи чоловікову руку. — Я відчула, як він торкається мене, а за мить схопився Казан. Він хотів укусити не мене, а його! Тут щось не так...

Вона ледь стримувалася, щоб не заплакати, і Торп міцно пригорнув її до себе.

— Мені раніше не спадало на думку, але це якось дивно... — промовив він. — Хіба Мак-Кріді не казав, що наче

знає цього собаку? Це можливо. А що, як він раніше був господарем Казана й поведився з ним недобре, а собака цього не забув? Завтра я про все дізнаюсь. Але доки я це з'ясу, пообіцяй, що триматимешся подалі від Казана.

Ізабела пообіцяла. Коли вони вийшли з намету, Казан звів свою велику голову. Від пекучих ударів батога в нього запухло око, а з рота юшила кров. Ізабела, дивлячись на скривавленого напівосліплого собаку, тихо пустила сльозу, але до нього не підійшла. Пес знав, що це його господиня зупинила покарання, і тихо заскавчав і залопотів товстим хвостом по снігу.

Ще ніколи він не почувався таким нещасним, як на другий день, коли упродовж довгих тяжких годин разом зі своєю командою прокладав шлях на північ. Його набрякле око було повне пекучого болю, а збатожене тіло скиміло. Але не через фізичний біль так похмуро похилив він голову, не біль позбавив його заповзяття й моторності поводиря собачої упряжі. Уперше на віку зламався він духом. Колись давно Мак-Кріді часто його гамселив; тепер побив господар. Цілісінький день їхні голоси відлунювали в його голові люттям та мстивістю. Та найбільше діяло те, що тепер Ізабела його сторонилася. Коли вони стали на перепочинок, вона сіла так, щоб він не міг до неї дістати. Господиня дивилася на нього дивними й допитливими очима, але не розмовляла. Пес був певен, що вона теж була готова побити його, тож крадькома відповз від неї й буквально втиснувся в сніг. Зі зламаним духом розбилося і його серце. З настанням темряви він пошукав собі прихистку щонайдалі від вогню, у найтемніших закутках нічної тіні, і сумував там на самоті. Ніхто й не знав, що його серце було огорнуте тяжкою тугою. Хіба тільки Ізабела бачила це. Вона не підходила до нього. Вона з ним не говорила. Та весь час уважно за ним стежила, особливо коли він дивився на Мак-Кріді.

Згодом, коли Торп із дружиною пішли в намет, почався сніг. Казан спантеличено стежив за Мак-Кріді. Чоловік був неспокійним. Він часто прикладався до пляшки, як і минулої

ночі. У світлі багаття його обличчя ставало дедалі червонішим. Казан міг бачити дивний блиск його зубів, коли той дивився на намет, у якому спала його господиня. Не раз він ходив туди й прислухався, та з усього було зрозуміло, що там іще не спали. І от нарешті почулося глибоке дихання Торпа. Мак-Кріді поквапився назад до вогнища й підняв обличчя до неба. Сніг падав так густо, що провідник не витримав, опустив голову, заморгав і протер очі. Потім пішов у темряву, вдивляючись у колію, що вони зробили кілька годин тому. Утім її було ледь видно — свіжий сніг майже запорошив сліди. Ще з годину — і колії не буде, на ранок нічого не свідчитиме, що тут проїжджали люди. Якби вогонь погас просто зараз, то й від нього не зосталося б і сліду. У темряві Мак-Кріді ще раз перекинув пляшку. Його пійняв п'янкий вогонь безумства. З уст вирвалися звуки шаленої радості, а серце скажено забилося. Та ще більше закалатало Казанове серце, коли пес побачив, як Мак-Кріді повертається з *кийком*! Залишивши кийок під деревом, провідник узяв із саней ліхтаря й засвітив його. З ліхтарем у руці він підійшов до входу Торпового намету.

— Гей, Торпе. То-орпе-е! — покликав він.

Відповіді не було. Мак-Кріді чув лише дихання сонного чоловіка. Злегка відхиливши запону намету, провідник покликав ще голосніше:

— Торпе!

Проте й цього разу ніхто не ворухнувся, тож він розв'язав мотуззя запони й засунув усередину ліхтаря. Світло блиснуло по золотистому Ізабелиному волоссю, і Мак-Кріді втупився в нього. Його очі палали, наче дві червоні жарини. Аж тут він побачив, що Торп прокидається. Мак-Кріді швидко стягнув запону намету й пошкріб по ній пальцями зовні.

— Гей, То-орпе! То-о-орпе! — покликав він знову.

Цього разу Торп озвався.

— Агов, Мак-Кріді, це ви?

Мак-Кріді злегка відвернув вхідну запону й заговорив упівголоса.

— Так, це я. Вийдіть на хвилину. Щось коїться в лісі. Тільки дружину не будіть.

Він відійшов і почав чекати. За хвилину Торп тихо виїшов із намету. Мак-Кріді показав на густу смеречину:

— Готовий побожитися, що хтось нишпорить навколо табору, — сказав він. — Я, здається, бачив якогось чоловіка кілька хвилин тому, коли ходив по дрова. Ось — візьміть ліхтар! Побачите: ми там точно знайдемо сліди, або я вже геть здурів.

Він віддав Торпові ліхтар і взяв кийка. Казан тим часом заскавулів, але дуже тихо. Він хотів попередити господаря про небезпеку, голосно загавкати, податися на прив'язі вперед. Але пес знав, що той його не зрозуміє, навіть більше, повернеться й поб'є. Тож він лежав нерухомо, хапаючи дрижаків, і тихо скавулів. Він стежив за людьми, поки вони зникли, а тоді став чекати й слухати. Нарешті почувся хрускіт снігу. Казан зовсім не здивувався, побачивши, що Мак-Кріді повертається сам. Він чекав, що той повернеться сам, бо точно знав, навіщо був той кийок.

Тепер в обличчі Мак-Кріді було щось жахливе, звірине. Він був без головного убору. Казан ще більше забився в тінь, коли почув його тихий огидно-страхітливий сміх. Відкинувши кийок і підійшовши до намету, він відхилив запону й заглянув у нього. Торпова дружина досі мирно спала. Тихо, немов кіт, він проник усередину й повісив ліхтар на цвях, убитий в опорну стійку. Його рухи не розбудили Ізабелу, і декілька секунд він просто стояв і дивився.

А зовні Казан, сховавшись у тіні, намагався збагнути зміст цих дивних речей, що відбувалися. Чому його господар пішов у ліс із Мак-Кріді? Чому господар не повернувся? І чого це Мак-Кріді пішов не до свого намету? Пес зовидів, як Мак-Кріді ввійшов усередину, і раптово звівся на рівні. Шерсть на хребті наїжачилась, а лапи напружились. Він побачив величезну тінь Мак-Кріді, а вже за мить пролунав дивний несамо-витий крик. У дикому жахітті цього крику Казан розпізнав її

Зміст

Казан (Пер. А. Хлівного)	5
Барі, Казанів син (Пер. А. Хлівного)	189
Бродяги Півночі <i>Історія про любов, дружбу та пригоди під зоряним небом</i> (Пер. Ю. Кузьменко).	373
Долина Мовчазних Людей <i>Історія Країни Трьох Рік</i> (Пер. Д. Петрушенко).	537

Літературно-художнє видання

КЕРВУД Джеймс Олівер
Бродяги Півночі
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Редактори *П. Й. Коробчук, Л. М. Шуст*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. М. Фурман*

Підписано до друку 06.11.2017. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion Pro». Ум. друк. арк. 39,48. Наклад 3000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

Кервуд Дж. О.

К36 Бродяги Півночі : роман / Джеймс Олівер Кервуд ; пер. з англ. Ю. Кузьменко, Д. Петрушенко, А. Хлівного. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 752 с.

ISBN 978-617-12-4307-1

Чи можлива дружба між ведмедем та собакою? Цілком, якщо доля звела їх змалечку. Вони разом вчилися виживати, боротися з ворогами, добувати їжу. Але одного разу їхні шляхи розійшлися: щеня побачило людей. Чи зустрінуться друзі знову і якою буде ця зустріч? («Бродяги Півночі»)

Також до видання увійшли твори «Казан», «Барі, Казанів син», «Долина Мовчазних Людей».

УДК 821.111
ББК 84(7США)

1. Бахмут (Артемівський), вул. Незалежності, 69 (ТЦ «Азов-Плаза», 2-й поверх), (0627) 44-90-99
2. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 5/13 (колишній універмаг «Дружба», 1-й поверх), (0456) 39-04-68
3. Білгород-Дністровський, вул. Московська, 16-А (ТЦ «Рута-Плаза», 2-й поверх), (04849) 6-07-26
4. Бердянськ, просп. Азовський, 35-А (ТЦ «DEL MAR», 1-й поверх), (06153) 3-48-40
5. Бориспіль, вул. Київський шлях, 10-В (ринок «Зоряний», місце 103), (06153) 3-48-40
6. Вінниця, вул. Паланіна, 1-А (ТЦ «Квартал», 2-й поверх), (0432) 50-88-06
7. Вознесенськ, вул. Синькова, 5-А, (05134) 3-20-19
8. Дніпродзержинськ, просп. Леніна, 57-А (ТЦ «Фуршет», 1-й поверх), (0569) 53-42-26
9. Дніпропетровськ, просп. Дмитра Яворницького, 105 (ТЦ «Сільпо», 2-й поверх), (056) 770-00-55
10. Дніпропетровськ, вул. Калинова, 9-А (ТЦ «Miriada», 1-й поверх), (056) 760-33-30
11. Житомир, вул. Київська, 87 (ТЦ «Вопак», 2-й поверх), (0412) 41-24-85
12. Запоріжжя, просп. Соборний, 58, (061) 787-63-86
13. Запоріжжя, просп. Металургів, 2-Ж (ТЦ «Рекордний», 0-й поверх), (061) 236-86-54
14. Івано-Франківськ, пл. Ринок, 1 (ТЦ «Галерея Н», 0-й поверх), (0342) 72-58-32
15. Ізмаїл, вул. Пушкіна, 47 (ТЦ «Електрон», 2-й поверх), (04841) 6-22-12
16. Ізюм, пл. Діжона Ленона, 7, (05743) 3-14-72
17. Кам'янець-Подільський, вул. Данила Галицького, 11/3 (ТД «Максимум», 2-й поверх), (03849) 6-48-11
18. Київ, вул. Велика Васильківська, 72 (ТЦ «Олімпійський», 3-й поверх), (044) 590-25-76
19. Київ, вул. Райдужна, 15 (ТЦ «Фуршет», 0-й поверх), (044) 540-23-65
20. Київ, вул. Маршала Малиновського, 12-А (ТРЦ «Метрополис», 3-й поверх), (044) 500-62-73
21. Київ, вул. Лукашевича, 15-А (ТЦ «Європорт», 2-й поверх), (044) 461-94-82
22. Київ, вул. Драгоманова, 29 (ТЦ «Центрум», 1-й поверх), (044) 502-18-96
23. Київ, вул. Попудренка, 90/2 (ТЦ «Маяк», 3-й поверх), (044) 361-91-46
24. Кировоград, просп. Центральний, 3/1 (ТЦ «Плаза», 1-й поверх), (0522) 35-20-55
25. Ковель, бульв. Лесі Українки, 18 (ТЦ «Бульвар», 2-й поверх), (03352) 5-21-40
26. Конотоп, вул. Конотопських дивізій, 24-А (ТЦ «Маяк», 2-й поверх), (05447) 6-36-77
27. Краматорськ, вул. Палацова, 23 (ТЦ «Прогрес», 2-й поверх), (0626) 48-97-87
28. Красноармійськ, вул. Свердлова, 148, (06239) 2-00-48
29. Кременчук, вул. Соборна, 15/42 (ТЦ «Мета», 2-й поверх), (0536) 72-97-65
30. Кривий Ріг, просп. Гагаріна, 4 (ТЦ «Плаза-2», 2-й поверх), (056) 409-81-09
31. Кривий Ріг, вул. Ватутіна, 39-А, (056) 409-60-75
32. Лисичанськ, просп. Перемоги, 117 (ТЦ «Лимон», 2-й поверх), (067570) 61-62
33. Лубни, пл. Ярмакова, 30-А (ТЦ АТБ), (05361) 7-17-10
34. Луцьк, вул. Лесі Українки, 53 (ТЦ «Галерея Центр», цокольний поверх), (0332) 78-35-08
35. Львів, вул. Братів Рогатинців, 15, (032) 235-50-12
36. Львів, вул. Городоцька, 179 (ТЦ «Скриня», 2-й поверх), (032) 298-88-07
37. Маріуполь, просп. Металургів, 64 (ТЦ «Слизиваєт», 1-й поверх), (0629) 41-27-71
38. Мелітополь, просп. Богдана Хмельницького, 24 (ТЦ «Пасаж», 2-й поверх), (0619) 44-83-49
39. Миргород, вул. Гоголя, 147 (ТЦ «Мир», 1-й поверх), (05355) 5-06-08
40. Мукачеве, вул. Федорова, 6 (ТЦ ЦУМ)
41. Ніжин, вул. Шевченко, 11-А (ТЦ «Гермес», 2-й поверх), (04631) 90-10-2
42. Миколаїв, вул. Потьомкінська, 63/2, (0512) 47-58-43
43. Нікополь, просп. Трубінників, 14 (ТЦ ЦУМ, 1-й поверх), (05662) 2-50-03
44. Нова Каховка, вул. Паризької комуні, 13 (ТЦ «Центральний», колишній «Дитячий світ», 2-й поверх), (05549) 7-96-51
45. Новоомосовський, вул. Радянська, 34 (ТЦ «Сті-Центр», 2-й поверх), (0569) 69-65-79
46. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 61, (048) 786-05-88
47. Одеса, вул. Краснова, 17 (орієнтир — пл. Толбухіна), (048) 780-19-84
48. Одеса, просп. Добровольського, 99, (048) 75-04-40
49. Олександрія, просп. Леніна, 77 (ТЦ «Гранд-Плаза», 2-й поверх), (05235) 7-15-50
50. Павлоград, вул. Центральна, 84-А, (057) 752-65-92
51. Первомайськ, вул. Революції, 34, (05161) 7-53-99
52. Потапа, вул. Жовтнева, 50, (0532) 60-60-40
53. Прилуки, вул. Київська, 138 (ТЦ «Фуршет», 2-й поверх), (04637) 3-29-00
54. Рівне, вул. Київська, 67-А (ТЦ «Арена», 2-й поверх), (0362) 64-26-37
55. Селідове, вул. Карла Маркса, 10 (будинок побуту, 2-й поверх), (06237) 7-00-34
56. Слов'янськ, пл. Соборна, 3 (ТЦ «Фокстрот», 2-й поверх), (0626) 62-11-02
57. Суми, вул. Соборна, 42, (0542) 77-17-12
58. Тернопіль, вул. Перля, 3 (ТЦ «Novus», 2-й поверх), (0352) 43-12-76
59. Ужгород, вул. Минайська, 16-Г (ТЦ «Колізей», 2-й поверх), (0312) 67-22-29
60. Умань, вул. Шевченко, 23-А (ТЦ «Сті»), (047) 444-000-6
61. Фастов, вул. Івана Мазепи, 6 (ТЦ «Фуршет», 2-й поверх), (04565) 6-05-11
62. Харків, просп. Маршала Жукова, 3-А, (057) 392-03-43
63. Харків, просп. Гагаріна, 20-А (ТЦ «На Гагаріна», 2-й поверх), (057) 703-44-58
64. Харків, вул. Академіка Павлова, 144-Б (ТЦ «Космос», 3-й поверх), (057) 720-12-29
65. Харків, вул. Полтавський шлях, 144 (ТБЦ «Компас», 2-й поверх), (057) 720-10-33
66. Херсон, просп. Ушакова, 35-А (ТЦ «Адмірал», 2-й поверх), (0552) 46-00-66
67. Хмельницький, вул. Свободи, 73 (ТЦ «Фуршет», 3-й поверх), (0382) 72-66-51
68. Черкаси, вул. О. Дашкевича, 26 (ТЦ «Сільпо», 3-й поверх), (0472) 54-04-47
69. Чернігів, просп. Перемоги, 103, (0462) 65-32-31
70. Чернівці, вул. Гоголя, 10, (0372) 58-72-44
71. Шостка, вул. Карла Маркса, 24 (у відділенні Приватбанку), (05449) 7-37-46

Замовляйте книжки будь-яким зручним способом

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (Life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
Надісилається безкоштовний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publisher@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua